

Megnyílt a Pannónia Vásár

Ma a szegedi vásár tart tájékoztatót

A jugoszlav kiállítók standjainak egy részlete

Szombaton délelőtt ünneplés külsőségek között nyitották meg a XIII Szabadkai Pannónia Vásárt. A városi sportszernak főbejárata előtt vendégszolgálatokat kiállították azt a meggyipros Renault-4-es autót, amelyet a vásár zárásakor kiarsolnak a látogatók között. A belépődíj egyébként 500 dinár. S hogy még hangulatosabbá tegyék a nyitást, szabadkai néptáncosok adtak rövid műsort szerb és magyar táncokat mutattak be.

A megjelent vendégeket — közöttük a Csongrád megyei, Békés és Bács megyei, illetve szegedi párt- és tanácsis tisztviselőket — Palincsar József, a szabadkai városi tanács elnöke köszöntötte, megjegyezve, hogy nem is annyira az üzleti realizálás a Pannónia Vásár legfőbb feladata, inkább a jelenlét a fontos, s kialakuló kapcsolatok később hozhatnak kézzelfogható eredményeket. Annak a reményének adott kifejezést, hogy Szeged és Szabadka igen jó kapcsolata tovább erősödjék, s a két szomszédos városban megrendezendő vásárok is hozzájárulnak a ma még pangó

gazdasági élet föllendüléséhez.

Az ünnepi köszöntő után Kovács Oszkár, a Jugoszláv Szövetségi Végrehajtó Tanács tagja mondott megnyitó beszédet. Ugyancsak a jelenleg nehézségeket okozó gazdasági életéről beszélt, a jugoszláviai fizetési mérleghiányról, s arról, a hosszú távú stabilizációs programról, amelyet kormányuk kidolgozott. Ebben a programban minden kereskedelmi, gazdasági találkozáshoz, így a szabadkai Pannónia Vásárnak is jut egy kis szerep. A gyorsításról beszélt, a technikai fejlesztés fontosságáról, mivel a késedelmeskedésnek, a lassú alkalmazkodásnak beláthatatlan következményei lehetnek.

A vásáryitató után séta következett, amely ugyan nem tartott sokáig, lévén a szabadkai vásár területe nem nagyobb, mint a szegedi vásár. C pavilonja. Úgy tűnt, hogy a kiállítók nem sok újdonságot vonultattak föl a most megnyílt Pannónia Vásáron, s ez alól még a magyar kiállítók sem kivétel. Ha őszinte akar lenni a tudósító, el kell mondania, hogy valóban itt a részvétel

a lényeg és nem az eredmény. Bár az is igaz, hogy a vásárok később, csendesebb időkben kamatoznak.

A jugoszláviai kiállítók — nincsenek többen, mint a magyarországiak — a már ismert élelmiszeripari termékeiket vonultatták föl nagyobb részben. Egy kevéske vegyipari cikk, egyetlen bútorgyár szépen kidolgozott kombinált szobája, s néhány fogyasztási cikk érdemel említést. A szabadkai terület szinte elhanyagolható, pedig éveken keresztül jobban tervezett és szervezett volt a szabad térség, a csarnok előtti szellős hely. Csak remélni lehet, hogy a határ menti kereskedelemben és gazdasági együttműködésben nagyobb szerepet hivatott Pannónia Vásár — mire a kiállítás véget ér — valamit lendít a közelebbi kapcsolatokban, amelyek jelenleg a mélypontra „vegetálnak”. A magyar kiállítók napjára má, hétfőn kerül sor délelőtt 10 órakor a szabadkai gazdasági kamara székfőzében Csikós Ferenc, a szegedi városi tanács elnöke tart tájékoztatót.

Délép-pályaudvar

„Az emberekről tudom, honnan jöttek”

A Lechner tér környékén lakók a megmondhatóitól délután fél ötkor a Délép bejáratát szállító sárga Ikarusok elhajtottak. Nem volt nap, hogy ne maradt volna valaki a melegt és mámorító Búza kocsmában vagy a tér árnyas fái alatt. Negy óra tájban kezdtek szállingózni erre-féle a cájgnadrágos, pufajkás munkások, kezükben csatos iskolatáskával, reklámszatyorral, svájci sapkában, gumicsizmában vagy nehéz bakancsban.

— Egy rövid kitérővel húsz éve dolgozom a Délép-nél — mondja Mészáros Lajos, az elsőnek érkező busz sofőre Csanyteleki György, ott szedem föl az embereket, aztán a tanyavilágban meg Ópusztaszeren. Amikor beérkezünk, a kettes telepre viszem a dolgozókat.

— Otthon mit csinálnak a hét végén?

— Mindenkinek akad otthon munka, a többségnek van háztájija.

— Erződik a hangulaton, hogy bajban van a vállalat?

— Kevesebben vagyunk, a vonalakat is átszervezték, de a hangulat nem rosszabb, mint volt.

Most a Délép 900 munkása jár be a környékről, közülük 600 Szegedre, a többiek Várhely, Szentes, Csongrád, Makó és Battonya építkezéseire. Volt idő azonban, amikor a bejárók, illetve a csoportosan szállított dolgozók száma elérte a kétezret.

A Délép szállítóeszközei — szándékosan kerülöm a busz szót — olyan útvonalat választottak, hogy a dolgozóknak legfeljebb egy kilométert kellett gyalogniuk a járműig. A hőskorban — amit nyugodtan nevezhetünk a bejárás óskorának is — ponyvás teherautókon szállították a munkásokat, mignem közbeszólt a Szabad Európa Rádió. Nevezett adó 1966-ban szertekürtölte, hogy Magyarországon embertelen körülmények között szállítják a dolgozókat, minusz húszfokos hidegben is csak egy ponyva védi őket.

A válasz egyik hétről a másikra fabódék kerültek a teherautókra. A Délép-nél is harminc ilyen szállította ezután a bejárókat. 1978-ig szolgáltak ezek a bódék, mignem rendeleti úton betiltatták azokat. Nem volt végzetesen nehéz az átállítás, hiszen korábban is voltak forgalomban autóbuszok, ezután „csak” azt kellett megszervezni, hogy minden vonalra jusson Ikarusz.

— Mindennap négykor kelek, fél ötkor jön a busz. Hatnál hamarabb sohasem érek haza — mondja Bang Lajos, aki Várhelyről jár be. Bádógos szakmunkás, most éppen a színháztól jött. — Részen tetőfedési hiba miatt beázik a lapostető. A forrasztások sorra eltöredeztek, most popszegecsekkel erősítjük meg.

— Munka közben érzékelhető a nagyobb szervezetség?

— Nem, mert most is elő-

fordul, hogy két-három napig nem kapunk anyagot, főleg az ingázunk egyik helyről a másikra.

— Hiányszakmában dolgozik. Meg is fizetik?

— Három éve dolgozom, de a derekam már érzem, a lábam is fáj. Telen-nyáron a tetőn vagyunk, ezt nem fizetik meg kellőképpen.

Az idők során két pályaudvara lett a Délépnek az egyik a házgyárban, a másik a város szívében, a Lechner téren. Utóbbi nemrég költözött át a szomszédos Szent István térre.

A személyszállítás irányítója Békési Károly, aki mindennap öt órakor a Délép-pályaudvaron várja a buszokat. Nyolcvanésztendő, de tizenötöt bátra letagadhatna, olyan eleven mozgású Főlpattan az egyik piaci asztalra, köszöntet, válaszol a kérdézőknek.

— Most rövidpéntek lesz. Tudja — fordul felém — mi már elkezdjük a karácsony utáni munkanapok ledolgozását.

— Sok dolgot hallhat a melósoktól. Mit gondolt, mi lehet a bajok oka?

— Nem kell ide pótműszak, meg kommunista műszak, hanem meg kell védeni a munkaidőt. Ha a kétkézi dolgozó azt látja, hogy odabent nincs hajtás, akkor kint se nagyon megy a munka és nem töltik ki a munkaidőt. Úgy látom, hogy a sok sikertelenségben elfásultak az emberek.

— Hány járatról érkeznek az ingázók?

— Tizenkét busz jön, az induló állomások: Csongrád, Mindszent, Csengele, Kistelek, Ópusztaszer, Pusztaszer, Kiskunmajsa, Kömpök, Sándorfalva és Dóc. Tizenöt éve vagyok itt, a buszokon nem nézem a főliratot, az emberekről tudom, honnan jöttek. Minden bizonnyal nem lepi meg az olvasót, hogy a bejárók többsége, mintegy

hetven százaléka segédmunkás, 28 százaléka szakmunkás, a fennmaradó két százalékot pedig a termelésirányítók teszik ki. Több száz dolgozó szállítása egyáltalán nem olcsó dolog. A tavalyi csoportos személyszállítási költség harminchat és fél millió forint volt. Az idei tervezett — a munkáslétszám csökkentésével — húszmillió forint.

A vállalat szállítási osztályának vezetőjétől, Kapovics Gábertől — az előbbi számadatokon kívül — azt is megtudtam, hogy az autóbuszok kihasználtsága immár 70 és 100 százalék között mozog. Korábban nem mindig volt így előfordult, hogy hetekig járt a busz Békés megyébe öt-hat emberért.

— Mennyit fizetnek a bejárók ezért a „szolgáltatásért”?

— A személyvonat másodosztályú jegyárának körülbelül húsz százalékát.

— Gondolkoznak azon, hogy a nem kellőképpen hatékony járatok helyett kisebb járműveket indítsanak?

— A megszigorodott gazdasági helyzetben néhány útvonalon jelentősen csökkent a bejárók száma. Mivel a dolgozókról nem akarunk lemondani, de a nagyobb buszok gazdaságtalanok, mikrobuszokat indítunk ezeken a vonalakon.

— A gazdaságtalan járatok megszüntetésével munkásokról is le kellett mondaniuk?

— Inkább ászervezzük a járatainkat, új vonalakat jeleltünk ki, hogy a munkások is jöhessenek, mi is ésszerűbben gazdálkodjunk. Korábban volt úgy, hogy egy-két hónapig is járatunk nem kifizetődő útvonalon autóbuszokat, de ezt már nem tehetjük meg, mert gazdasági nehézségeinkhez ezek is hozzájárultak.

Dlusztus Imre

„Vendégéjszakák” — másképpen

Az átlagember a lelke mélyén mindig irigylit a mészécsket. Valahogy kifelé csak a többszintes villa, a nyugati autósoda, a butikcuccok látszanak, a hajtás, a munka tényleges mennyisége nem félreértés ne esék: nem csaptam fel fogadtalan prókátornak, s vagyok, mi voltam, bérből és fizetésből élő állami alkalmazott. Nem vagyok viszont híve a kategorikus legyintgetéseknek, az pedig kifejezetten tetszik, ha bizonyos hiányok pótlását, vagy legalábbis erre tett kísérleteket látok. Ha az indulótökből nem az ezredik butik, pizzeria, shop nyílik, hanem valami amire égető szükség van.

Ezért indultam a magán szállások nyomába. Örök gond, hogy a szép és változatos nyarunk csalogatta idegeneket hogyan, hová helyezzük el. Nem is a szállodánk kevés, hanem az olcsó éjszakai lehetőségek, a turisták zöme számára is megfizethető ágy.

Szegeden két, panziójellegű magán szállás működik. Részben most épül egy. Hogy mit kínálnak? Balogh Sándorék a Fűj utcában a két felső szinten 20 vendéget tudnak elhelyezni. Szezonban 200-250 forint egy éjszaka, szeptember végétől május elejéig 150-200. Szerződést kötöttek a Gabonakutatóval a SZÜV-vel az Egészségügyi Főiskolával a MÁV Tourisszal. Vissza térő vendégeik a Mafilm dolgozói — lásd Szerelmek az első, s most a második végig — és sok-sok sportoló. Nyáron előfordul, hogy már

egy lelket sem tudnak fogadni, pótágy nincs. Az első szinten négy 2+1 személyes, kulturáltan berendezett szoba, a másodikikon a többi és a vendégkonyha, a terasz.

Kun Sándorék a Hunyadi sugárúton, az állomáshoz közel szobánként 4 személyt tudnak fogadni, majdnem minden lakótérnek van külön fürdőszobája, a földszint a dohányosoké, az emelet az antinikotinistáké. A 200 forintos árban a konyahasználat is benne foglaltatik: minden helyiségben van televízió. Itt is vannak hűsége, visszatérő vendégek, vállalatok is keresik, ez a lehetőség számukra is sokszor megoldás.

Forró István panziója az E5-ösön a rózskai elágazásban a tulajdonos becslése szerint januárban nyílik. Az első szinten 94 személyes étterem készül a felső 30 turista alhat majd néhány fecske máris beköltözött, az első fecskék igazán valódiak. A ház kalákában épült, a család keze munkája. A határ menti átmenőforgalom szempontjából lesz előnyös.

Az effajta érmeknek is két oldaluk van. Természetesen osztonösen adódik a kérdés, miből? Nos, egyrészt megígertem, hogy erről nem faggatózom más részt valóban nem igazán érdekel. Annál jobban a kérdés másik oldala megnyírt tudnak segíteni ezek a panziók szállásinséges időkben? Csongrád megyében 9 ezer 500 ágy van

És ez is kevésnek bizonyul olyankor, mikor egyszerre van hatféle kulturális esemény, két tudományos konferencia, filmforgatás és ki tudja, mi még. Elenyésző a megnézett 40 és a jövőre még hozzászámítható 30 férőhely. A fizetővendég-szobákkal elég sok gond van, hallomásból tudom, hogy osztályba sorolásuk nem mindig megfelelő, és előfordul, hogy véletlenül kétfelé is kiadják olykor-olykor ugyanazt. A megoldással kecségető lehetőségek között előkelő helyre tenem a panziókat: természetesen nemcsak a magánpanziókat a húsz vendégre méretezett szállások családias légköre és viszonylag szolid ára minden turista számára szimpatikus.

És persze hiába mindenféle kulturális, természeti vonzerő, amíg vissza kell utasítanunk bárkit is szálláshiány miatt.

R. E.

Külföldi nyelvtanfolyam

Több mint másfél száz budapesti és vidéki nyelvtanár, angol szakos egyetemista és középiskolás diák utazik a közeli napokban az Amerikai Egyesült Államokba, ahol a Soros Alapítvány támogatásával öthetes intenzív nyelvi kurzuson vesz részt. A Soros Alapítvány és a Művelődési Minisztérium áprilisban meghirdetett pályázatára több mint ezren jelentkeztek közülük vá-

lasztotta ki a bizottság azt a 162 tanárt, illetve diákot, akik július 1-jétől az USA három egyetemén tökéletesíthetik angol nyelvtudásukat, s ismerkedhetnek meg behatóan a kortárs amerikai irodalommal és művészetekkel. A Soros Alapítvány mintegy félmillió dolláros támogatásával első ízben szervezték ilyen nyelvtanfolyamot.

Aki a gém tetejére is kimenne

A Püspök utca környékén mostanában mindenki emelt fővel jár. Több emelet magasban egy kis ember-ül hatalmas daruja fülkéjében és mesteri módon „legózik” tonnás elemeket rakosgát — centiméteres pontossággal.

Czellár Zoltán valamicskét nő, mire földet ér. A 33 éves darussal a pénteki ebédszünetben beszélgettünk.

— A budapesti Építőipari Gépesítő Vállalat szegedi kirendeltségénél dolgozom, tizenöt éve vagyok darus.

— Milyen szakképzést kell ehhez a munkához?

— Eredetileg csőszelőnek tanultam, de aztán megszerettem a daruzást. Féléves tanfolyamot végeztem Debrecenben, azután ülhettem föl.

— Nehéz volt az alkalmazotti vizsga?

— Nem, egyáltalán nem. Általános orvosi vizsgálat van évente, azaz nekem már csak három évente.

— Milyen magas az ül?

— A fülke negyvenhárom méterre van a földtől, a gém pedig hatvanhárom méterre. De dolgoztam már nagyobb daruval is.

— Mikor volt a csúcson?

— Amikor az újszegedi víztornyot építettük, akkor hatvanhét méter magasban ültem. De magasabban voltam, amikor a rókusi víztornyot, az újszegedi magasházat, a szalámigyar

érelőtornyát vagy a Somo-

gyi Könyvtárát építettük.

— Nem szédül, vagy nem fél?

— Sohasem szédülök, a gém tetejére is kimennek. Félni pedig nem szabad. Ha egyszer azt érzem, hogy felelek, nem megyek föl többé.

— Ha fúj a szél, mennyi a fülke kilengése?

— Szél nélkül is lehet egy méter. Ha fúj, akkor több.

— Mennyi időt szabad font tölteni?

— Elvileg tizenkét óra a maximum, de ha nagyon meg kellett nyomni a melót, akkor reggel hattól este tízig font játszattam.

— Eddig melyik volt a legnehezebb munkája?

— Ez a Püspök utcai. Anyyira keskeny az utca, kicsi a terület és viszonylag szélesek az elemek, hogy centimétereken múlt minden.

A nagy szélben percekig csak lögött a tonnát, meg kellett várni a szélcsendet. Az egyik trepni két centiméterre volt a faltól, ahonnan föl kellett emelni. Úgy izgultam, hogy a torkomban dobolt a szívem.

— Azt mondják, mindent tud a szakmából. Vannak céljai?

— Tizenegyfőle daruból van vizsgám, de van még egy pár, ami hiányzik. Ha az egészségem engedi, leteszek még néhány vizsgát.

D. I.